

حيات

مېانه د احمديه ... د بيا راهه چاره حيات قاتلم ...
- نېغه -

اداره مرکزی :

آفروده ، استانبول چاده سنده آفروده
معارف امینلکي پانده کی داتره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی چاده سنده ۸۷ نوروده
داتره مخصوصه

نسخه هره بده ۱۰ غوره سدر .

سنة لکي پوسنه ايله ۵ ليرا .
(اجنبي مملکتلر ايجين ۵ دولار) .

ابونه و اعلان ایشلری ايجين استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آفروده مرکزدر .

صافی : ۵۷

آفروده ، ۲۹ کانون اول ، ۱۹۲۷

۳ نجی جلد

صاحبه :

ذهنه وایش، نظریه و عملیه

مدرس عزت بك افندی عقل و قلب منطقی
دیه ایکی منطق قبول ایلین کوروشه عصیان
ایله دیلر ، روحك یامالی قالماسنه حقی اولارق
تحمل ایدمه مدیلر . فقط « یاماللیق » نظریه سنك
چشید چشیدی واردر . فکرله واقعه ، ذهن
ایله ایش ، نظریه ایله عملیه آراسنده کوروله
کلن قطعی آریلیقلر انسانی دها آزمی یامالی
یاییور ؟ کاه واقعه لری یالکز فکره ارجاع
ایدن ، کاه فکری واقعه نك بر آینه سی کبی
کورهن نظریه لر ، بونلر آراسنده مناسبت تأسیس
ایتمك و « حقیقت » ك معیارینی بزه کوسته رمك ايجین
نه قدار کوجلکلره اوغرا مشلردر ! ذهن ایله ،
فعل وایش آراسنده اتصال کورمه مك ، بیلکی
استحصالنده فعلك ، ایشك تأثیرینی اکللاماق
یوزندن بشریت بر جوق عصرلر حاضر لانتش
واوکره نیلمش معلومات اوزرنده محاکمه قابلیتینی
قوللانمقله اوغراشدی . فقط عصرلر جه سوره ن بو
مساعیدنده حقیقی و مشر علم دوغامادی . جوق
زمان نظریه ، فکرلر آراسنده تناقصز استدلال
و حکملردن عبارت کورولدی . او زمان نظریه لر
بزی ای حرکتیه سوق ایله جك تحلیللری تأمین
ایدن بر آلت کبی دکل ، بذاته بر هدف ظن اولوندی .
دیگر جه تندن عملیه ده ، ضروری ساققلره پایلان
حرکتلر عد ایدیلدی . بونلرک تجربه لریمیزی
و فکرلریمیزی زنکینلشدیرمك خصوصنده کی
قیمتی جوق زمان اونوتولدی .

ذهن آدامیله ایش آدامی ، نظریه جی ایله
عمل انسانی آیری آیری صنفلردی . ذهن آدامنده
ایش ، ایش آدامنده فکر آرامق زانڈ ظن
اولوندی . انسانك عمل و تجربه سنك ، نظریه سی
اوزرنده کی تأثیرینی لایقیه آکلاشیلما دی .

دقت ایدیلیرسه فلسفه ده کی بوتفریقار جمعیت
ایچنده صنفلری مشروع کوستره جك ماهیت
عرض ایدرلر . ذهن ایله ایش یکدیگرندن تماما
آیری ایسه ، ذهن مشغله سنی اختیار ایدمه نلرله صنعت
وایش اربابی بستیون آیری صنفلر تشکیل ایدمه لرلر .
جمعیتك ، بویه بربرلیله مناسبتده اولمایان
صنفلره آریلاجنی ده قبول اولوندینی مدتیجه تام
ده موقراسی مفکوره سی بر خیال اولور .
برکت ویرسین که مثبت علملرک تجربه یه و بناء علیه
فعالیتیه دایناماسی ، بو کونکی صنایعك علم حیاته
اولان احتیاجی ، تطبیقاتك علمی کشفیات ايجون بر
سائق اولماسی ، علمی کشفیاتك حیات و صنایعده
ایفا ایتدیکی خدمت نسبتنده قیمت اکتساب
ایله مسمی ، نهایت ده موقراسیلرده ایش اربابنك ده
کنیش بر صورتده اجتماعی حیاته قارشماسی .. بو
صنفلری ییقمقده در . آرتیق ذهن تربیه سی و علم ،
اجتماعی فعالیتلری محدود وزمانی بوش اولان
انسانلره خاص بر مشغله دکلدر . بالعکس او ، هر
ایش ادمنك توجه ایتدیکی استقامتی تنور ایله یین
بر آلتدر . کذلک ایش ، یعنی معین نتیجه یی الله
ایتمك ايجون فردك شعورلی فعالیتی ، یالکز قازانچ
ضرورتیه یاییلان عملدن عبارت دکلدر . ایش ،
عینی زمانده بر فکرک دوغرو لغتی ، حقیقت اولماسنی
تأیید ایدمه جك ضروری فعالیت ؛ یا خود ذهن
عیاتی زنکینله شدیرن ، یکی یکی مسئله لر
مواجهه سنده بیر اقارق فکر مساعیسنی قوتلندیرن
بر حیات افعوله سیدر .

ده موقراسی و علمك ترقیسی جمعیت حیاته سنده
بو انقلابی یاپارکن فلسفی دوشونوشده ده آرتیق
ذهن ایله ایش ، نظریه ایله عملیه آراسنده کی
آریلینی مشروع کوستره جك نظریه لر بر

ویرمه مک ایجاب ایدر . فلسفی دوشونوش اك
کنیش معناسنده تجربه قارشیسنده یعنی علم
و جمعیت اوکنده انساندن ایستینلن طور
و حرکتك تعینی ایسه بو کونک علم و اجتماعی
حیاتك تلقین ایله دیکی ده موقراسینك ده ، بزدن
ایسته دیکی بر فلسفه کوروشی اولمالیدر . هیچ
بر فلسفه سیسته می تأسیس ایتدیکی محیط
وزمانده کی اجتماعی حیاته لاقید قالماز .
اون یدنجی عصر فیلسوفلرینك « مطلق » ی
استهداف ایله یین فلسفه سیسته میله ، بالخاصه
ره فورمدن صوکر ا باشلایان حکمدارک
قدرت مطلقه سنك لزومی حقنده کی تلقی آراسنده
صیق مناسبت یوقیدر ؟ بویه بر اجتماعی محیط
ایچنده باشایان فیلسوفلرک تجربه لری ده اونلری
آنحاق بویه ذهنی بر طوره سوق ایدمه ردی . ده مو-
قراسی تجربه سی ایچنده یاشایانلر ، هر هانکی
مسلکدن اولورسه اولسون اجتماعی حیاته
سربستجه فعالیتده بولونمالرینی طلب ایله یین بر
حیاتك لذتی دویانلر صنف فرقلرینی مشروع
کوستره بیه جك صنی اریلیقلره بر ویرمه میلدرلر .
ذاتاً تاپسیقولوژینك ، بالخاصه بیلکی اکتسابنده ،
بشر ذکاسنك ایفا ایتدیکی وظیفه لر حقنده کی تحلیللری ،
ذهن ایله ایش ، نظریه ایله عملیه آراسنده
آریلیق دکل ، قوتلی اتصالی کوستره جك ماهیتده در .
فلسفه بو تحلیلله دایانمق مجبوریتنده در .

فلسفی کوروشده کی یوتکاملی ایسته مکلکمز
منحصراً موافق بر اعتقادك یاییلماسی ايجون
دکلدر . هر یکی قناعت ، هر یکی فکر شاییتده
برانکشافك ، بر دیکشیکلکك مقدمه سی اولور .
فلسفی قناعتك تطبیق اولوناجنی بر ، تأییدی
ايجون آراناجق فعالیت زمینی ، بالخاصه تربیه

آنقره ده ظفر آبدہ سی

ظفر آبدہ سنک عمومی کور و نوشی

بدایت امرده خصوصی ایشلرله بر مدت مشغول اولدقدن سوکه (ویانه) بلدیہ سی طرفندن کندیسنه برقاج بیوک سپارش اجرا ایدلمش و از جمله مذکور بلدیہ ایچون معظم برجشمه و (پہر نہارد) سوقاغنده کائن بلدیہ دائرہ سنہ مخصوص ابعاد جسیمہ ده منحوتات و حودہ کتیردیکی کی مختلف ترہلر، محاربہ لر مخصوص آبدہ لر، برده ویانہ قربندہ برہ موزولہ ٹوم، و سائرہ احداث ایشدر۔ عملہ فرقہ سی رئیس (پیرنہ قہر) طائد اولان بیوک آبدہ سی پک معروفدر۔ بوندن ماعدا یاریم ہیگل

دفعہ طوپلان دیینی بنانک قارشیدندہ «حاکمیت ملیہ» میدانی زمین ایدن و (یکی کون) ک تشبیلہ وجودہ کتیریلوب رسم کشادی ۲۴ تشرین ثانی ۱۹۲۷ تاریخندہ کلک طنطنہ ایله اجرا قلنان بو آبدہ، ویانہ لی هیکل تراش موسیو (قربیل) ک اثریدر۔ موسیو (هاینرئخ قریپل) ۱۸۸۳ سنہ نندہ ویانہ ده دوغمش وعین شہرده کائن اولان لیسہ ایله صنایع نفیسہ آفادہ میسندہ ا کمال تحصیل ایشدر۔ پروفور (پتہر لیش) ایله پروفور (ہملہر) ک ۱۹۰۵ دن ۱۹۱۳ چہ قدر سکز سنہ شا کردی ایدی۔

بوطونج اثرہ باقنجه، اوفاق بر مقاله ده افادہ ایدیلہ میہ جک نیجه حسلر روحی طاشیدور...! برہرچ و مرجیدن شعشہ لی براستقبال جیتارمش اولان بیوک خلاصکار ورہرمن، معزز و مقدس بیوک غازیمرک شانی و موفقیات عال العالی آلقیشلامق شرفی دہا صلاحیتدار خطیبہ لر ترک ایدرک بورادہ یالکیز شو آبدہ یی تصور وادراک ایش اولان صناعتکارک معدن اوررینہ تثبیت ایش اولدینی اوصافی ایضاحہ چالشمق و اثرکده ہیئت عمومیه سنی تحلیل ایلمکله اکتفا ایدہ حکم۔ آنقرہ ده، تورکیہ بیوک ملت مجلسنک ایلمک

نظر نندن مهم اولان بر « پرده نیل » دخی بو وجهله تأمین ایداش اولیور. صوک وقته قدر بو موقعده کائن اولان باطافلق، بورایه منتهی اولان یولک ایکیه آریلنی ضروری قیلش و بوده آبدنک مسطحه مثالی بر شکل اعطا ایلشدر .

دیمک اولیور که بویه اوچ گوشه لی بر سطح اوزرینه ا-ب سوار بر آبدنک زکزی لازم کلدیکنی اول باول نظر دفته آلمق ایجاب ایدیورایدی. حالبوکه آتک دوت آیانغی اولدیغندن بالطبع دوت گوشه لی مستطیل اشکل بر کرسی به احتیاج واردر ؛ لکن دیگر طرفد زده زمین اوزرینه یاتیریلحق اولان قاعده تمامیه بو میدانه اوییق یعنی بهمه حال مثک شکنده اولمق لازمدر .

شوحالده بوایکی شکلی یعنی مستطیل ایله مثالی بر برینه حسن صورته مزج ایلک هرشیدن اول دوشونیه جک بر نقطه ایدی .

صناعتکار بومسئله یی شو طرزده حله موفق اولمشدر : زمین قاعده سیله هیکلک اصل کرسی آرمه نه یکدیگری قطع ایدن اوچ « معین » شکلی درج وادخال ایتمشدر که بومعینلری تحدید ایدن خطلر ، شکل مثالی ایله تطابق و امتزاج ایلدکاری کی تقاطع محالری اولان ب ، ج ، د ، ه نقطه لری اوزرنده دخی - قروکید کورولدیکی اوزره - دوت وجهی بر « منشور » ک رکز و تأسیسه مساعد اولورلر .

آبدنک الایلریده کی قسمی ایسه بر استحکامک « برج » نی آکدیوریور و بوده هم مثک شکلی ، همده « معین » ی تکرار واکال ایلور .

الحاصل آبدنک خارجی حدودی اوزرینه

ظفر آبدنک قاعده سنده کی قورت باشی

و تقید ایتمه ملیدر ، عکسی تقدیرده بعض این فکرلرک تحفته امکان قالماز ، و یاخود بوفکرلر پک کچ سانح ولایح اولور که مدقق برصناعتکار ایچون بوندن ده فنا برشی اوله میه جفی بیاندن مستغیدر .

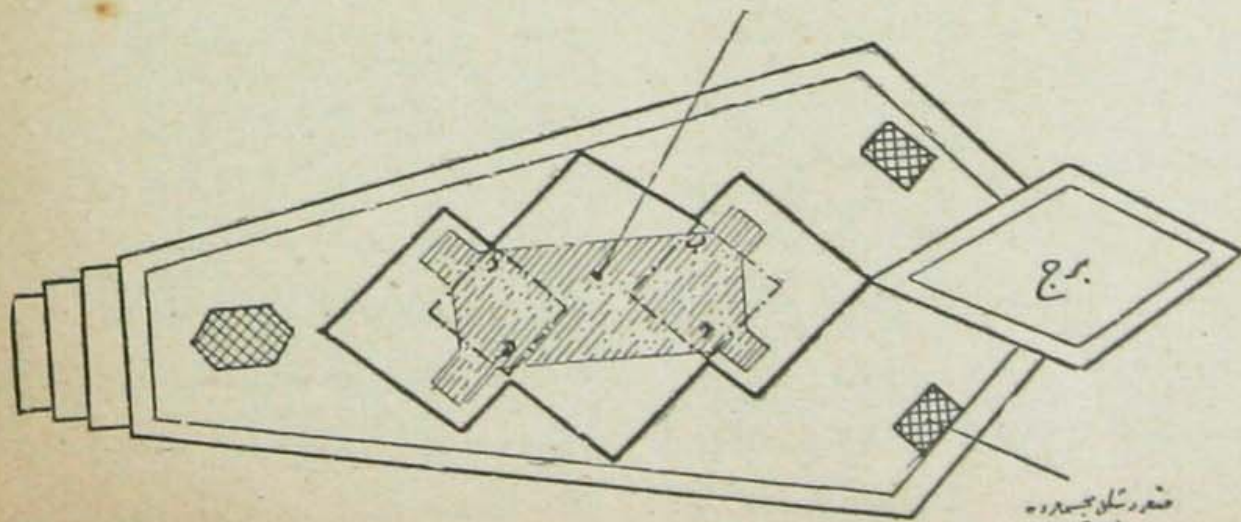
هیکلک قاعده سی - اول امرده اثرک بر « ظفر آبدنک سی » اولمی ، اساسی شرطلردن بری ایدی . رکز ایدیه جکی میدان دخی معلوم و معین ایدی . بومیدان ایسه ایکی طرفنده آبدنک اوزاق مسافه لردن کورونمسنی ممکن قیله جق بوللرک موجو اولمی اعتباریه هم شکلا موافقدر ، همده شهرک اسکی ویکی قسملری آرمه سنده کائن بولنمی حسیه پک این بوضعیتده در . شوحالده آبدنک مرور و عبوری ایکیه تقسیم ایدیه بیله جک بر موقعده مرکوز اولمی کی شهر انضباطی نقطه منشور شکله کی قاعده

پورتره لر ، مختلف طرزده شکل و غروپر تصنیع ایدرک کنیدی طانتدیرمشدر .

صورت ادراک - بر آبدنک Conception

یعنی طرز ادراک و تصویری ، هیکل تراشک ال مشکل والک زیاده مسئولیتی داعی اولان وظیفه سیدر ؛ چونکه اونک ایچون بر اثری تا-سارلامق ، - کله نک بتون معناسیه - « هیچ » دن واریتمک دیمکدر . وجوده کتیره جکی اثری انجق لایقیله و تمامیه تعمیق ایتدکن صوکرده در که صناعتکار کنیدی ذهنه تهاجم ایدن بیکارجه تصورک ایچندن بتون شرائطه الای توافق ایدیه بیله جند اولان پروژه یی انتخابه قالدیشه بیایر . حتی بو مقرر پروژه نک فعله اخراجی دخی اکثریا اولیه مانعه لره اوغرا که قطعی صورته اقتحام ایدیه لرینه امکان اولما سندن ناشی بومانعه لر صناعتکاری بو پروژه دن صرف نظر ایتمه که مجبور قیلسمه لر بیله انجق لوازم انشایی ایله اوزون بر مجادله دن صوکره بر طرف ایدیه بیلیرلر . کذلک اکثریا صناعتکار انجق آبدنک تمامیه ا کالندن صوکره پروژه سندن کنیدی نیات و مقاصدینه مطابق اولوب اولما دیغنه حکم ایدیه بیلر و چوق دفعه دخی میدانه کتیردیکی ایشی بستان بوزهرق الده ایتش اولدیغی فکر و معلوماته کوره یکیدن بر پروژه احداثه مجبور قالور .

الهام ایله اجرا آرمه سنده وقوع بولمده اولان بو مبارزه یی ایسه اصلا زمان ایله تحدید

ظفر آبدنک مسطحی

بولندیرلمش اولیورکه بونی باشك وضعیتى دخى
کوسترمکده در .

آت ، بوجهلایلری یه آتلقدن منع ایدلدیکی
ایچون صیقی ومتین برالك طومتقده اولدیغی کى
عصبیتله کیرمکده در . حیوانك تهیجی، عضلاتك
واوموزلرله باجاقلرك قباریق طمارلرندن ده
آ کلاشیلور .

بو آت، غازی حضر تلرینك سقاریاده راكب
اولدقلى آتدر؛ صناعتكار برچوق دفعه اولچمش
وتاصلاقلرینی چیزمش اولدیغی «سقاریا»
اسمنده کی بو آته کوره اونى تمثیل ایلشدر .
الحاصل طونجیدن مصنوع اولان برهیکلك
اجرا ایدهجکی تأثیره خلل کلمه مك ایچون
او هیکلك هر طرفدن سما اوزرینه ارتسام ایتمی
لازمدر . ایشه بونی تأمین ایلک مقصدینه بناء
قاعده هیکل بوسك یاپلشدر . بوجهته استاسیون
جاده سندن کلیرکن بیوک ومبجل غازیمرك عالی
هیکلی طاغی آشدیغی کی سائر هر هانکی برطرفدن
باقیلنجه ده اطرافده کی خانلرك سقارینه حاکم
بر وضعیتده در .

رموزى شکلار — آبدنك اطرافه
منفرداً ركز ایدلمش بولسان هیکلر ، تورك
قومنك عسکرى فضلتلرینی تجسم ایتدیره
تمثاللردر . برطرفدن حره حاضرلورکن عاقلانه
ومدبرانه حرکت ، دیگر طرفدن ده دشمن

عاشه مك ، مېرده

درشمانی نرسد ابدنك عسکر

آنقره نك « تراخیت » دینلن طاشندن ثوریلن
دیوار ، افقی بر زمین قاعده سنی تشکیل ایتمکده
در که بونك اوزرینه قونیه نك کیرمچ طاشندن
معمول و « پولیغون » یعنی ذو کثیرالاضلاع
شکلنده مرسوم بر « آره قاعده سی » یاتیرلمش ،
وبودخی هیکلك « قارارا » مرمرندن مصنوع
بولنان کرسی سنی طاشیمقده بولنشدر . سواری یی
کوچولتمه مك ایچون کرسی فضله قالین و آغیر
یاپلامش ومع مافیه گوشه لرنده درت عدد پیلاسترویه
استناد ایتدیرلمشدر که بوده تمامیه متانت و رصانت
حسنى ویرمکده و آبدیه عظمت واحتشام بخش
ایلمکده در .

هیکل — غازی حضر تلرینی غالب ومظفر
بر وضعیتده تصویر ایلک لازم کلدیکی ایچون
اونك عالی شخصیتك تمامیه ساکن و آوده
بر افاده یی حازبولمنی مقتضی ایدی . کوستری شلی
بشقه بر طور ایسه « ته ستیق » قاعده سینه
مغایر اولوردی .

آتک اوک آياقلرینك وضعیتى ، سواریء
تالیسنك استحصال مظفر تی متعاقب آرتقدها
زیاده ایلریمکه حاجت کورمیه رك آتی
اولدیغی یرده توقیف ایتک ایستدیکنه دلالت
ایدیور ؛ صاغ آرد آياغك ایلری یه آتلمش
اولمنی ایلده آتک طوروشنده طوپلی بر حال

طاغمنی شهیرمه قالدیرانه اونباشی

اوزرینه آتیلورکن قهرمانانه صوات ! بو ایکی
عسکردن بری ، ایلری اراضی یی دقله ترصد
ایتمکده ، دیگرى ده طاغمنی هجومه قالدیران
بر اونباشی یی تمثیل ایلکده در . هرایکیمی ده
الك قوتلی بر شوق وهیجان ایچنده اولدقلى
حاله تصویر ایدلمشدر .

آبدنك کیری طرفنده کی قادین هیکلنه
کانهجه بوده تورك قادینلرینك تورك استقلال
جدالنده بابالرینه ، قوجه لرینه ، اوغللرینه
وقارده شلرینه مظاهرت ومعاونت خصوصنده
اختیار ایلش اولدقلى بتون فدا کارلنی تجسم
ایتدیریور ! اوموزنده آغیر بر مرمری یی ،
صارپ قیالری آشهرق ، طاشیور وبو ایسه اونك
لطافت اندامنه هیچ ده خال ایراث ایتمیور .

بو اوچ منفرد هیکل ، زمین قاعده سنك
مثلی شکلنه کوره یرلشدیرلمش اولدقلى ایچون
آبدنك هیئت عمومیه سینه هر نه طرفدن باقیلورسه
جانلی ودائما متبدل برمنظره قارشیسنده بولنیور .
هیکلرك قاعده دن اوزاچقه وضع ایدلمش
اولملرینی صناعتكار ، اشبو قاعده یی سربست
براقی ، اوقاعده نك شکلرله منقطع اولماسنی وبناء علیه
هیئت عمومیه داخلندن یوکه له ن بر آبدنك تأثیرینی
اجرا ایده بیلمسنی تأمین ایلک وبالذبحه سوارینك
وضعیتده غالب وحاکم بر احتشام بولندیره رق
آبدیه دها زیاده وسعت ویره بیلمك مقصدینه

عطف ايدييور. اكر هيكلر دها ياقين قونولش اولسه يدي، ديوركه، آبدەك بتون قاعده سنى دهازياده كوجولش و بوده شكلك هيئت عموميه سنى اوقالتش و بناء عليه عظمت و احتشام تاثيرى ضعيفلاشمش اولوردى. كذلك هيكلرك زميندن اولان يوكسلكلىكى ده ايله حساب ايتك لازم كلدى كه اوزاقدن باقيلنجه غازى حضرتلى بهمه حال حاكم بروضعيته بولنه يلسون، دها زياده باقلاشنجه ده بونلر مشارالیه حائل اولماسون. الحاصل صناعكار، بو طرز تربى قبول ايتك و طاش كتله لرينه ده شومتين شكللى و يرمك صورتيله هيئت عموميه نك ايله بر تاثير حصوله كتير مى ايتمه مشدر كه اوده آماطوليك عارضه لى و قىالى طاغلى ايله وطنك قدرتلى جنكاورلى حين امتزاج ايدەرك يوكسلكده اولانجه شعشعيله قائم و حاكم بولنقه اولان مى قهرمان و بيوك قوماندانه اك قوتلى براستادكاه تشكيل ايتكمده اولدقلىدر.

قاعده اوزرنده كى قبارتمه تصويرلر

هيكل كرسيسى اوزرينه منحوت اولان درت عدد قبارتمه رسملر، بتون بو مجسم اشكالى اكمل ايتكمده رتارىخى وقايع و حادثاتى ده يدعى بر طرز سربستى ايله نقل و حكا ايتكمده درلر. شويلاكه :

۱ - صول طرفده واك آشاغيده كى قبارتمه ده غازى حضرتلى، استحصالى مطلوب اولان هدف و غايه يى صادق شريك مساعيرى اولان عصمت و فوزى پاشا لر حضرتك پيش انظارينه وضع ايدييور، «عسكر! هدفكز آق دكزدر!» بيوريورلر. بيوك خلاصكارمز، كندينه خاص اولان احتشامكارانه وضع و طور ايله بو هدفك قريب الاستحصال اولديغنى ايتا، و شديد و متين اولان عزم و اراده سنى ده عمومه تلقين و الفا ايليور. لوحه نك زمينى ايسه يورويشه حاضر پياده قطعات ايله قوماندانلر كسيكبرى و آتشلى اولان آتلى تشكيل ايتكمده در.

۲ - بونك فوقده كى قبارتمه بو اراده غالبيتك نتيجه حاصله سنى كوسترييور : هيچ امان و يرمكسزين تضيق ايتكمده اولان تورك عسكرينك سونكولريله برده دكز آره سنه صيغشمش بولسان دشمن، ثولوم قورقوسى

ايچنده سلاحنى تسليم ايدييور. بتون قبارتمه نك صناعه جالب دقت و لان نقطه سى شودر كه تورك عسكرينك عين عزم و مرامى طاشيقده اولدقلى بوراده صفرك و تفنكارك يكديكرينه موازى استقامت لوده بولنمسيه كوسترلش، خصم طرفنده كى بوزغونلق و انتظام سزاق ايسه هيچ بر موازى خطك موجود اولماسيله افاده اولنش و بو حال دخى ببتون، ايسواسه اولان حرركات ايله تقويه ايدلمشدر. بتون بو تركيب لوده كى اشكلك عددى آز اولمقله برابر مهيجانه بر تاثير اجرا ايتكمده درلر.

۳ - مقابل طرفده كى قبارتمه لردن آلتده بولنانى تورك قومنك - اك ياشلى بيوك بابا ايله هنوز چوجق اولان حفيدى حربه سوق ايدن - متين فكر عسكرينى كوسترييور : بيوك آنا - طور و نك حياتى حقنده كى انديشه سنى يگهرك - اوكا بالذات تفنكىنى كتوروب اوزا تيور؛ برقادين هنوز مده كى ياوروسنى قوجاغنده طاشيه رق، بوكون تاريخه قارشى اولان، «قاغنى» آرابه سنى ايلرى سورييور. بو تركيب يالكز درت عدد شكلى احتوا ايتكمده ايسه ده بونلر كى دردى ده عين فكرله اودرجه مشحوندر كه عددآ بوندن زياده اشكال هر حالده فضله اولوردى.

۴ - الحاصل يوقارى طرفده كى قبارتمه دخى تاريخى بر حادثه يى تصوير ايتكمده دركه اوده دشمن قوتلرينك و طنمزدن چيقوب كيتمزدن اول تورك بايراغنه لازمه احترامى ايتا ايتك مجبوريتنده بولنش اولدقلىدر. عسكرى بر رسم كچيك تصويرى دائما صناعت اثرينك ماهيت اصليه سى ايچون بر تهلكه تشكيل ايدر. معافيه بوراده خطلرك پك متين و پك متبدل اولمستدن ناشى تماميله جانلى اولان شو صورت تركيب سايه سنده يك نسقلك تهلكه سى اولدجه بر طرف ايدلمشدر.

بتون بو قبارتمه لر، هيكل قاعده سنك شكل معماريسنده كى ساده لكه بهمه حال اويغون اولملى لازم كلدىكى ايچون، قاعده سطحنك هيچ بر نقطه سنده فضله طاشقين دكلدرلر.

الحاصل آبدەك الكايلريسندە و «برج» ك بولندينى طرفده ايكي چشمه واردر كه برر قورد باشى ايله مجهزدرلر و بو باشلر ايسه كنديليرنى

محيط اولان اشكال ايله آهنگدار اوله بيلمك ايچون كسكين كنارلى اوله رقى يونتله شلردر. صناعكار، پك اسكى بر تورك عنعنه سندن اقتباساً آبدەك قاعده سنه تحت ايلش اولديغى بوشكل ايله زمانمزدە شانلى تكرر ايتنه شاهد اولديغى ملى منقبه لرى تخطرايتديرمك ايتمشدر.

ايشته آبدەك بتون اقسامى تحليل ايلش اولدق. شيميدى ده اوزرنده كى كتابه لر حقنده بر آز معلومات اعطا ايدرك سوزنه نهايت ويرهلم.

مرمر كرسينك اوست كنارنده بر شريد حالده بيوك غازينك مى مجاهده ائسانسندە اراد بيورمش اولدقلى مختلف نقطلرندن و يازيلردن آلمش جملر محكو كدر. نته كم اولك طرفده : «آرنى سيند ملتمه بر فرد مجاهده ايلار مى ايتنه صغم - ارضروم، ۸ تموز ۱۹۱۹/۱۳۳۵»؛ صولده : «درشمانه اوردورنى بر مرمال آنا بورد بمرزك صبرم عصمتنه بر غارق نائل ضرص راستقورل اولدقلى - ۶ آغستوس ۱۹۲۱/۱۳۳۷»؛ آرقده : «بولونور قورتاراجيه بخنى قاره مادرينى - ۱۳ كانون ثانى ۱۹۲۱/۱۳۳۷»؛ صاغده ده : «درشمانك عناصر اصاصسى الحيا ايتنه بلشمدر، ايتك هدفكز آره دكزدر، ايلرى ۱ - طوملى پيكار، ۱ ايلول ۱۳۳۸ ۱۹۲۲» جمله لرى موجوددر.

بو جمله لردن برنجيسى، بيوك منجيمزك اوزمان استانبولجه استرداد ايدليكى اعلان اولنان رتبه عسكريه سندن تجردله كنديسنى رتبه لرك اك يوكسكى اولان ساده بر تورك فردى اولمق اوزره اعلان ايلش اولديغى بياننامه دن مقتبسدر. ايكنجيسى، غازى حضرتلرينك توركيه بيوك ملت مجلسنجه باش قوماندان انتخاب و اعلان ايدلمش اولمى اوزرينه اردو و ملت قارشى نشر ايدليكى ايتك بياننامه ده مندرجدر. اوچنجيسى، نامق كال بك مرحومك : «يوقيدر قورتاره جق بخنى قاره مادرينى» مصراعنك غازى حضرتلى طرفندن مثبت شكله قلب ايدلمش و حادثات ايله ده فعلاً اثبات اولنش اولان طرزيدر. برنجى اين او كنددن صوكره توركيه بيوك ملت مجلسى مذاكراتى

مولاناك رباعيلرى

اصيات تدقيقلىرى

حكيم سناينك ديدىكى كېي :

آسا نهاست در ولايت جان
كارفرماي آسمان جهان
در ره روح پست وبالا هاست
كوههاي بلند وصحرا هاست

[جان ئولكه سنده ، بيلديكمز عالمك كوكلىرى
اداره ايدىن آسمانلر ؛ روح بولنده بىك بر اينيش
چيغيش وبر جوق يوكسك داغلرله كنش صحرالر
واردر . بوعالمك آل ابرمز ، كوز كورمز برلر
بك چوقدر . بزده وايچمىزده تكون ايتدكلرى حالده
اونلر طائىقدن اوزون زمانلر محروم قالدق وحالده
بيلديكمز نقطه لرى بيلمىز دكلرىمىزده نظراً كيم بيلير
نه قادار اهميتىزدور.]

مجهوله قارشى مقاومت ايدىلر بر اشتياق طاشيان
انسان ، ذكاسنك شعله سنى كندى ايچنده كى بوكشيف
قارا كغلرده توجيه ايتدى . ايشته بواحتياج ايله
معنويت ديارىنك مجهول قطعه لرى بولق ايچين ايلك
جهدى صرف ايدى نلر «ميستيك» لر ، يعنى «صوفى» لر
اولمىشدر .

بونلر ك هربرى ، (بوترو) نك ديدىكى كېي ،
روحيات علمىنك تاسسندىن اولكى زمانلر ك شايان
دقت بر رېسپىقولوغى عداولونه بيليرلر . بونلر ايچندركه
اونلر طائىق ، روح عالمك ايلك سياحلىرى ،
باطنى ديارك ايلك كاشفلىرى طائىق ديمىكدر . (بودا) دن
تا (غوته) يه كلنجىه قانداق شرق وغربده بومىزاجده
بوزلرجه داعى بيشمىشدر : افلاطون ، پلوتن ، حافظ ،
فيضى هندى ، يونس ، فرانسوا داسيز ، سينيوزا ،
شلايه رماخر ، پاسكال ، لامارتين ... الخ . تورك
مدينىتى واعتقادى حياتى ايچنده اك بويوك ميستيكلردن
برى ايشه شېه سىز (مولانا) در .

آتى عصردن برى تورك واسلام حياتى اوزرندى
شخصيله ، اثرلرله درين تاثيرلر يامىش اولان بومىم
شعرو حكمت اولوسنى طائىقده هيچ اولمازمىسندوب
اولمادىنى ملتىزدن داها آز علاقه دار كورونمىمىلر .
(كېپ) اوقافى ، اكلىلى اصوللرله اكلىلى نىسخه لرى
تدقيق ايتدىروب (مثنوى) نى يىكيدىن طبعه چاپلىشركن ،
وجد آور غزللىرى شتوى (ديوان كېپ) ندن
منتخب پارچالر مختلف غرب لسانلرله نقل ايدىلش
بولونوركن ؛ بر قسم رباعيلرىنك مجارجه يه ترجمه ايدىلش
اولدىنى كوروركن ، حياتندن بحث ايدىن (مناقب -
العارفين) نى قلامان هواك قلميله فرنگجه سندن
اوقومايه مجبور اولوركن (مولانا) نى يىكى كوروشلرله
تارىخى ، روسى واجتماعى تدقيقلرله موضوع اتخاذا
ايتمىمىكلىمىز هيچ بوجهله مغذور كوروله مز .
ادبيات تارىخىمىزك ايكى مهم شخصيتى اولان عاشق پاشا

ائناسنده خطيبلردن محى الدين بهابك وطنپورانه
برنطقده نامق كلك بومشهور بيتنى اوقومش
ايدى ؛ خطيب سوزىنى بىتردكن صوكره
مجلسده حاضر بولان غازى ، اولدىنى يردن
قالقهرق اوبيتى بالاده بيان اولنان مثبت شكلده
انشاد بيورمش ايدى . الحاصل دردنچى جمله
دخى عزىمكار بر باشلانغىجك منتهاسى اولان طوملو
پيكار ظفرىنك فردا سنده معزز خلاصكارمز
غازى باش قوماندانك توركيه بيوك ملت مجلسى
اردولرله خطاباً اصدار بيورمش اولدقلىرى
اردو امرندن آلمىشدر .

عين قاعده نك آرقه طرفده كى طار وجهنده
سالحورده بر آغاجك كوكى اوزرندى يىكيدىن
فيلز وىرمىن وسرعتله انكشاف ايدىن يىكى توركيه
تمثيل ايدىمىشدر ؛ او ك وجهى اوزرندى دخى :
« يىكى كونك تشبى وبتون ملك اشتر كى ايله
ظفر آبدىسى ، عبارده سى محكوك اولدىنى كېي بونك
آلتمىده : « تورك ملتى مظفر استخلاص
واستقلال جدالتى ومعظم وعصرى انقلاباتى
اك معنيدار رمز ايله اك اى افاده ايدىمىش
شكلنى يوقارى يىكى حقيقى تمثاله بولدى : باش
قوماندان غازى مصطفى كمال - ۱۹۲۷ ، كتابه سى
حك اولمىشدر .

ايشته بو آبدىنى تمىز ايدىن باشليجه اوصاف
ونقاط بوندن عبارتدر . فقط آبدى دهامكمل
اولسه بيله كوزللكده يته مىل داهيمىزك اونچىب
اوضاع واطوارينه تفوق ايتمىسنى امكان يوقدر ؛
چونكه يىكيدىن حيات بولان توركيه مز ايچون
بيوك غازيمىزك بتون مز اياي قهرمانانه اوصاف
عاليه سنى ترجمان اوله بيله جك واونلر تجسم
ايتدىر جك اولان « نهسته تيق » نى نروده
بوللى ؟ ...

وهب

ايله يونسى مولانانى طائىقدن آكلامق ؛ برىنك
غرىبنامه سيله ديكرىنك راستغراق شعرلرلى مثنوى
ايله ديوان كېرى اوقومادن تقدىرايمك ممكن دىكلدر .
« اصلم توركست اكرچه هندو كويم »

ديهن بواوز توركك حياتى ، ادبى قدرتى ،
اعتقادى رولى تورك منورلرلىك علاقه سنى جدا جله
لايقدر . دىنى ومذهبى طرفكلىكلرك تورديكى قدسيت
ويا نفرت پرده سى آرقاسنده قالان يوكسك وحقيق
شخصيتى طائىقادىمىز بوتورك داهيمىنى اك اى كوسته ره جك
ينه كندىسى يعنى اثرلرلدر . ايكى يىكه ياقين رباعيلردن
اك دقيق براعتنا ايله انتخاب ايتدكلرىمىز ، آنچاق
بووظيفه نى قسماً ايضا امليله « حيات » ك غزىر قارلرله
تقديم ايدىيورز . [*] مأخذ اولارق المزمده ، اك
اسكيسى (۴۷۹ . هـ) ده يازىلش [**] اولوب
باقى بلك خصوصى كىتبخانه سنى عائد بولونان نىسخه
اولق اوزره دورت يازما برده معلوم اولان باصه
نىسخه بولومىشدر .

رباعيلر ، دار ومحدود برشكل نظم اولدىنى
ايچين ، مولاناك وجد وغلياتى تماميله استيعابه كفايت
ايتمىشدر . بونلر ك برقمىسندى كندى فكر وفلسفه سنى
خلاصه ايدىلش بولاجىز . بر قسمى ايشه ياشادىنى
دوره وحادثه لره اشارت ايچين يازىلشدر . فقط بونلر
خارجنده كندىسنىك اصل معنوى شخصيته ترجمان
اولان ، اوقيصا درت سطر ايجرىسندى ، مابىع نارى
حالىده قوجا بر عشق وجذبى جهاتى صاقلان رباعيلرله
واردركه انتخاب ايتدكلرىمىزك قسم اكثرىن بالخاصه
بونلر تشكيل ايدىر . بوقادار شديد بروجده حاسيله
يانان بروجودك يارىم عصر بواحتراقه وحقيقى سوكليدىن
افتراقه تحملى ، مولاناده كى روسى قدرتى اثباته كافى
بر دليلدر . برآز صوكره اوقوياجىمىز رباعيلرله
ايشته بواحتراقك ايزلرلى ، ابدىاً كول اوليه جق
قبول بىلجىملىرى بولاجىمىز .

صبر على

— ۱ —

آن وقت كه بحر كل شود ذات مرا
روشن كردد جمال ذرات مرا
زان ميسوزم چو شمع تا در ره عشق
يك وقت شود جمله اوقات مرا

بحر كل ذات اولدىنى زمان او ، نىم وجودمده كى
ذره لرى آيدىنلا تير . بونك ايچين بن شمع كېي يانارم ؛

[*] انتخاب و ترجمه لر ، شرق مقلندى كى درين وقوف
وملكلردن هر زمان استفاده ايتديكم مدوس شرف الدين و باقى بلك
الفنديلرله برابر يازىلشدر .

[**] كتابك سوكننده « ثم الرباعيات على يد عبدالضعيف

عبيد الاوليا حسن بن يوسف بن حسام الدين الحافظ جده تعريف

فى اواسط شوال سنه تسع واربعين « بصميه » قيدى عرورد .